

Resultaten van doelbewuste introducties van GGHP in het milieu, overeenkomstig artikel 10 van richtlijn 2001/18/EC

Plant Research International B.V.

1. Algemene informatie

- 1.1 Europees kennisgevings nummer: B/NL/02/03
- 1.2 Lidstaat van kennisgeving: Nederland
- 1.3 Datum en nummer van de toestemming: 21 mei 2003; DGM/SAS BGGO 02/03 (en DGM/SAS IM 04-003)

2. Aard van dit rapport

- 2.1 Type rapport:
Eindrapport

3. Kenmerken van de introductie

- 3.1 Wetenschappelijke naam van het ontvangende organisme: *Malus pumila* (of *x domestica*)
- 3.2 Modificatie (acroniem of gebruikte vectoren): pMOG402.hth.gusintron
- 3.3 "Unique identifier": niet van toepassing
- 3.4 Gegevens proefveldinrichting

Geografische ligging	Omvang introductiegebied	Identiteit en aantal GGHP per modificatie	Duur van de introductie
Gemeente Wageningen, Wageningse Afweg	2500 m ² ; inclusief de randstrook 3850 m ²	420 bomen in totaal inclusief niet-GGHP controles: 280 daarvan GGHPs. 4 Rijen van elk 105 bomen, in de rij op 1,75 m afstand, de rijen op 3,5 m afstand van elkaar.	Van 16 oktober 2003 tot 28 juli 2004 onder BGGO 02/03 en van 29 juli 2004 tot 25 januari onder IM 04-003

4. Soorten producten waarvan de kennisgever in een latere fase kennis wil geven

- 4.1 Is de kennisgever voornemens de geïntroduceerde modificatie in een latere fase aan te melden als product die bestemd is om conform de communautaire wetgeving in de handel te worden gebracht?
Neen

5. Type doelbewuste introductie

- 5.1 Doelbewuste introductie voor onderzoeksdoeleinden ✓
- 5.2 Doelbewuste introductie voor ontwikkelingsdoeleinden ✓
 - Demonstratie van de bruikbaarheid van een techniek
 - Gewijzigde agronomische kenmerken, i.c. weerstand tegen ziekten
 - Stabiliteit van de expressie

6. Methoden en resultaten van de introductie, beheers- en monitoringmaatregelen ten aanzien van eventuele risico's voor de menselijke gezondheid of het milieu

6.1 Risicobeheermaatregelen

6.1.1. Vóór het planten

- Duidelijke etikettering van de 11 cloonnummers, 7 GGHP en 4 niet-GGHP controles, afzonderlijk. Per cloonnummer zijn 40 individuele bomen geplant onder een op de locatie toegewezen plantplaats volgens een speciaal geward plantschema om statistisch verantwoorde uitspraken te kunne doen.

- De bomen kwamen uit een aparte PK-I kas en zijn na sortering als geheel en uitsluitend (d.w.z. niet samen met ander materiaal) getransporteerd naar de proeflocatie compleet met vervoersdocument.
- Van overtollig plantgoed was geen sprake.
- Tijdelijke isolering was niet aan de orde.
- Vruchtwisseling: op de proeflocatie waren daarvoor suikerbieten geteeld; op het gehele perceel aan de Afweg waren tot dan toe geen appels geteeld.

6.1.2. Gedurende het planten

- Plantmethode: geen aparte beheermaatregelen nodig.
- Er is geen plantmachine is gebruikt.
- Gedurende het planten is geen speciale afscheiding gebruikt of nodig geweest.

6.1.3. Gedurende de looptijd van de introductie

- Isolatieafstand: niet van toepassing
- Randstroken: 5 meter als traktormanoevrerstrook aan de lange zijden; 20 meter op de kopse kant.
- Omheining/informatieborden: Het gehele perceel aan de Afweg is omheind; toegangshekken zijn met sloten afgesloten; bij de toegangshekken en aan de randen van de proeflocatie zijn bordjes met 'Verboden Toegang' neergezet inclusief een telefoonnummer dat voor inlichtingen gebeld kan worden (locatiebeheerder).
- Stuifmeelval: niet van toepassing; er vindt geen bloei plaats.
- Verwijdering van bloemgestellen voor de bloei. Niet van toepassing; door vandalisme en wildschade (hazenvraat als direct gevolg van de eerdere beschadigingen door vandalisme) waren de bomen zodanig vernield dat er nieuwe takken aangelegd moesten worden en er in het groeiseizoen vallend binnen de in punt 3.4 gemelde periode geen sprake was van bloei.
- Verwijdering van doorschieters: niet van toepassing.

6.1.4. Aan het eind van de introductie

De beëindiging van deze kennisgeving betekende niet de beëindiging van de proef als zodanig. De proef onder deze kennisgeving is door de vernietiging van de toestemming/beschikking door de Raad van State beëindigd en vervolgens voortgezet onder de gedoogbeschikking DGM/SAS IM 04-003. Daarna onder de beschikking DGM/SAS IM 04-02. De punten van 6.1.4. zijn derhalve niet aan de orde.

6.1.5. Na de oogst genomen maatregelen: Idem, zie 6.1.4.

6.1.6. Overige maatregelen: Idem, zie 6.1.4.

6.1.7. Noodplan

a) Is de introductie volgens plan verlopen? Neen vanwege nieuwe beschadigingen (tweede maal) door vermeend vandalisme en in ieder geval door vraat door hazen heeft de ontwikkeling van de bomen opnieuw vertraging opgelopen, zie 6.1.3. Niet volgens plan was ook de eerdere vernietiging van de beschikking BGGO 02-03 door de Raad van State, zie 6.1.4.

b) Neen, nieuwe GG-takken konden in de loop van 2004 uitgroeien; de proef is vervolgd na 28 juli 2004 onder de beschikking IM 04-003. Waarnemingen zijn voortgezet, zie 6.4.

6.2. Post-introductie-monitoringmaatregelen

Er hoeft geen post-introductie-monitoringplan te worden uitgevoerd (zie 6.1.4.)

6.3. Observatieplan

Gedurende de looptijd van deze kennisgeving zijn er waarnemingen gedaan zoals beschreven in het monitoringsplan van de aanvraag. Dit betreft bijvoorbeeld habitus, groeisnelheid, bloei, opslag, voorkomen insecten, gevoeligheid voor vraat door insecten, gevoeligheid voor weeromstandigheden en gewasbeschermingsmiddelen, gevoeligheid voor ziekten.

6.4 Waargenomen effecten.

6.4.1 Toelichting

6.4.2. Verwachte effecten

Gedurende de looptijd en afgezien van de vernieling door vandalisme en wildvraat zijn er geen afwijkingen geconstateerd in wat voor aspect dan ook, net als verwacht. Ter illustratie: Alle cloonnummers werden in gelijke mate bezocht en beschadigd door diverse insecten, zoals langpootmuggen, zweefvliegen, spinnen (bezoek/verblijf); door spint, wantsen, luizen, mineerders en rupsen (vraat en schade); door lieveheersbeestjes (predatoren). Uit het vraatbeeld en de ontwikkelingsstadia die de rupsen zonder bestrijding bereikten is duidelijk dat zij van het eten van de GGHPs geen enkele schade ondervonden. In oktober 2004 zijn na inoculatie met sporen van de schurftschimmel waarnemingen qua ziekte-ontwikkeling gedaan. Alhoewel dit vooral voorlopige, eerste waarnemingen betreffen, werd vastgesteld dat 4 van de 6 GGHPs met het te toetsen resistentiegen significant minder aantasting door schurft te zien gaven.

6.4.3. Onverwachte effecten; niet aan de orde.

6.4.4. Andere informatie: niet aan de orde.

7. Conclusie

De looptijd van de onderhavige kennisgeving was korter dan oorspronkelijk bedoeld; hierdoor en door het genoemde vandalisme en vraatschade zijn niet de resultaten verkregen zoals oorspronkelijk bedoeld. Wel bleken er tot nu toe geen enkele afwijkingen te zijn van de GGHPs t.o.v. de niet-GGHPs, buiten de voorlopig geconstateerde verminderde vatbaarheid voor schurft in enkele cloonnummers, en zijn er geen risico's gebleken van de proef volgens de huidige opzet.

Datum: 26 mei 2005.